

06779961

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
NA PODRUČJU BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Ime: Sakib HUSREFOVIĆ
Nadimak/pseudonim: Cake
Adresa:
Telefon:
Rođen: 2. oktobar 1949. Pol: muški
Nacionalnost: Bosanac Vjeroispovijest: musliman
Zanimanje: Trenutno: izbjeglica Prethodno: ekonomista u Bimex-u
Jezik/jezici koje govori: bosanski
Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih): bosanski
Datum(i) razgovora: 26. i 27. maj 1995.
Razgovor(e) vodili: Frederick J. Buckley, Jan Van Hecke
Prevodilac: Melita Murko
Jezici korišteni u toku razgovora: bosanski, engleski
Imena ostalih osoba prisutnih tokom razgovora: Fatima HUSREFOVIĆ
Potpis/paraf: /potpisano/

x [Signature] H S 6/30/10
SAKIB HUSREFOVIC
x [Signature] IM 6/30/10
WITNESS

RECEIVED
06 MEI 2010
OFFICE U.S. AGENT

06779962

IZJAVA SVJEDOKA

Rođen sam u Brčkom gdje sam proveo veći dio svog života. Živio sam sa ženom i dvoje djece u Kolobari, dijelu Brčkog. Stanovali smo u ulici Braće Suljagića. Kolobara je bila pretežno muslimanski kraj.

Život u Brčkom pred sam rat je izgledao normalan. Ljudi su se družili bez obzira na nacionalnu pripadnost. Među prijateljima smo imali Srbe i jedni sa drugima smo redovno kontaktirali. Kad je počeo rat, situacija se naravno promijenila.

JNA je objavila mobilizaciju tri ili četiri mjeseca prije nego što su u Brčkom počele borbe. Vojnicima su rekli da idu na vojne vježbe. Dali su im uniforme i vojne identifikacione brojeve. Jedan od njihovih komandanata je bio Enver PAMUKČIĆ, Musliman. Vojnici su saznali da ih šalju u Hrvatsku. Eksplozije iz Vukovara su se čule u Brčkom, koji je vazdušnom linijom udaljen 30 kilometara. Većina Muslimana je odbila da ratuje u Hrvatskoj. Bivši oficiri JNA su pokušali da ubijede muslimanske vojnike da ostanu ali su Muslimani odbijali i vraćali oružje. Za to vrijeme je Milisav MILUTINOVIĆ, bivši nastavnik, bio jedan od najviših oficira u kasarni.

Tokom marta i aprila 1992, građani koji su bježali iz srednje Bosne pokušavali su da dođu do Hrvatske i drugih zemalja Evrope kroz Brčko do Gunje. U Brčko su stizali kolima, autobusima i drugim vozilima. Brčko je bilo puno nepoznatih ljudi. Među tim ljudima su bili mnogi pripadnici Arkanovih, Mauzerovih, kapetan Draganovih i Šešeljevih paravojnih snaga. Nisam znao kako da razlikujem te grupe. I građani Brčkog su počeli da bježe. Većina onih koji su bježali iz Bosne bili su žene i djeca. Neki građani Brčkog bi spavali u Gunji preko noći i vraćali se svojim poslovima u Brčkom tokom dana. Većina građana koji su napuštali Brčko su bili Muslimani. Većina istaknutih ljudi je ostala u Brčkom.

Sjećam se da sam jednog popodneva sjedio sa bratom kod njega na terasi kad nam je prišao jedan mladi čovjek od oko 30 godina, pretvarajući se da je prosjak. Bio je uporan i insistirao je da uđe u svako dvorište. Morali smo da mu zaprijetimo ne bi li otišao. Tražio je novac. Bio je obučen u civilnu odjeću. Mislio sam da je čovjekovo prisustvo veoma neobično zbog njegovih godina. Brčko je imalo prosjake ali su to obično bili stariji ili hendikepirani ljudi. Sumnjao sam da taj čovjek nije prosjak već da su ga poslali da skuplja obavještenja po Brčkom.

Poznao sam mnoge ljude u mesnoj industriji. Među njima je bio čovjek iz Beograda po imenu Zlatko, koji je imao svoju firmu, *Mesokomerc*. U martu 1992. me je zvao telefonom i pitao da li mogu da se nadem pri ruci njegovom nećaku koji je dolazio u Brčko da služi vojsku. Prihvatio sam bez oklijevanja. Nekoliko dana nakon toga, oko 20,00 časova me je zvao Zlatkov nećak i rekao da je stigao u Brčko. Otišao sam da se nadem sa njim u hotelu. Bio je sa još četvoricom koji su bili istih godina, oko 24 do 25. Rekao mi je da treba da se javi na dužnost te večeri. Nakon što smo porazgovarali, rekao sam mu da je vrijeme da se javi na dužnost. Nisu me slušali. Imali su prijatelje ili rođake u Pelagićevo, srpskom selu, i otišli su tamo. Pelagićevo je kasnije postalo srpsko uporište gdje im je bila stacionirana artiljerija. Srbi su sa tog mjesta gadali lokacije u Hrvatskoj i Bosni. Ljubazno sam mu rekao da se javi bilo kada. Zahvalio mi se i otišao. Nakon što su

AS LM 06/30/10

06779963

počele borbe, vidao sam ih u Brčkom obučene u "specijalne" maskirne uniforme. Nisam primjetio nikakve oznake na njihovim uniformama.

Od 20. aprila 1992. godine se osjećao rat u vazduhu. Poslao sam ženu i djecu u Beograd iz bezbjednosnih razloga. Nisam želio da ostavim svoj grad jer sam uložio toliko napora u život koji sam tamo izgradio. Naša porodica nikada nije imala nacionalističke stavove ili sukobe sa drugim nacionalnostima. Očekivali smo da će se nešto dogoditi ali nismo znali šta. Vjerovao sam JNA. Vjerovao sam da će JNA biti tu da zaštiti civile ukoliko se nešto dogodi.

Postojala su dva mosta koja su povezivala Brčko sa Hrvatskom, pješački most i željeznički most. Dana 30. aprila, oko 4,00 sata ujutro sam čuo strašnu eksploziju. Nekoliko minuta kasnije se začula druga eksplozija, manje snažna od prethodne. Uplašio sam se i htio sam da saznam što se dogodilo. Eksplozije su probudile mnoge komšije koje sam vidio na ulici i koji su mi rekli da su mostovi dignuti u vazduh. Moj dom je bio udaljen oko 200 do 300 metara od mosta. Moja kuća nije pretrpjela nikakvu štetu.

Brat i ja smo otišli da vidimo što se dogodilo. Na putu ka mostu, oko 100 metara od moje kuće smo počeli da primjećujemo štetu. Što smo se više približavali mostu, više se vidjela šteta. Vidio sam razbijene prozore, dijelove kuća po ulicama i kuće bez krovova. Na oko 10 metara od mosta smo vidjeli dijelove ljudskih tijela svuda okolo i po drveću. Nismo znali ko su žrtve.

Prije nego što je most dignut u vazduh, čuvala ga je lokalna policija. U to vrijeme je policija bila etnički pomiješana. U toku noći, "specijalci" su razoružali lokalnu policiju i zauzeli most uz pomoć srpskih pripadnika policije. Nakon toga su na most postavili kamion pun eksploziva. To mi je ispričao jedan prijatelj iz policije. Među mješanom grupom je bio i Cvjetko, moj komšija. On je bio skoro stigao u Kolobaru.

Pitao sam se ko je ubijen na mostu. Koliko znam, tačan broj ubijenih nikad nije utvrđen. Vjerujem da su oni koji su ubijeni pokušavali da napuste ovo područje. Most se obično otvarao u 5,00 ujutro. Čuo sam da uz prijetnju oružjem naredili civilima da izađu na most. Vjerovalo se da su žrtve izbjeglice koje su bježale iz Brčkog. Obično, kada se most otvarao, pješaci su išli preko mosta sa obje strane. Devedeset posto civila iz Gunje su radili u Brčkom. Čuo sam da su neke od žrtava bile iz Gunje. Vratio sam se kući i nisam išao na posao toga dana jer je bio praznik.

Sjećam se da je naše preduzeće prestalo da radi 29. aprila. Trebalo je da primimo jednu platu kao avans. Kada sam otišao da primim avans, bilo je i mnogih drugih službenika koji došli iz istog razloga. Dok smo stajali u redu, jedan Srbin po imenu Joco nam je rekao: "Ovo vam je poslednja plata u *Bimexu*." Joco je bio mesar u *Bimexu*. Kasnije sam vidio Jocu među srpskim specijalcima.

Srbima u Grčici je oružje dijeljeno prije nego što je rat počeo. Čuo sam od jednog Muslimana da je jedne večeri htio da krene na proslavu kod prijatelja i da je na putu do tamo primjetio upaljene svijeće na komšijinom prozoru. Ne znajući što je to značilo, odlučio je da stavi upaljenu svijeću i na svoj prozor. Kad se vratio sa proslave, našao je nešto zamotano ispred svog doma. U paketu je bilo oružje i municija. Zaključio je da je svijeća označavala one koji treba da prime oružje. Takode sam čuo i da su Srbi koji su živjeli u stanovima, umjesto svijeće, stavljali krst na vrata.

AS
LM 06/30/10

06779964

Sastanci SDS-a su održavani u srpskoj pravoslavnoj crkvi koja se nalazila u Srpskoj Varoši. Slavko je bio sveštenik. Crkva je korištena kao centar iz kog je SDS sprovodila svoje aktivnosti. U tom kraju je preko osamdeset posto stanovništva bilo muslimansko.

Uveče 1. maja, Srbi su počeli granatirati predgrađe Brčkog. Odlučio sam da idem do kuće svoga brata. Majka je već bila tamo sa njim. Živio je samo trideset metara od mene. Granatiranje se nastavilo cijele noći. Sakrili smo se ispod stepeništa. Blizu kuće smo osim granatiranja čuli i pješađijsko oružje. Proveli smo noć kod brata. Nismo imali pojma šta se dešava. Zaspao sam pred zoru sljedećeg dana. Oko devet sati ujutro smo čuli jako lupanje na vratima. Majka je otvorila vrata a brat i ja smo ostali ispod stepenica. Čuo sam kako je jedan čovjek pita da li ima muškaraca u kući i ona je rekla da nema. Ustao sam i rekao: "Molim te majko, mi smo ovdje". Brat i ja smo otišli do vrata i vidjeli tri ili četiri naoružana vojnika u maskirnim uniformama. Neki od njih su imali crne čarape na glavi, a drugi boju na licu. Nosili su crne rukavice sa isječenim prstima. Imali su automatsko oružje. Pitali su nas da li imamo oružje. Brat je rekao da ima pištolj na tavanu. Kako je to rekao, svi vojnici su odmah uperili oružje u njega. Majka je otišla na tavan sa jednim od četnika da uzme pištolj. Rekli su mi da dignem ruke iznad glave. Onda su me odveli u džamiju pored Doma zdravlja. Majka i brat su ostali u kući. Tada sam posljednji put vidio majku. Kada smo izašli, vidio sam da je bratovljeva kuća oštećena. To mora da se dogodilo u toku noći. Izgledalo je da je oštećenje bilo uzrokovano granatom.

Izgledalo je da su nas vojnici opkolili u toku noći. Nisam mogao da ih prepoznam zbog toga što su bili prurušeni. Na putu do džamije sam vidio mnoge moje komšije, uključujući žene i djecu, kako idu prema džamiji. Svakih pet do deset metara ulicom su stajale grupe od po dva ili tri vojnika. Negdje između moje kuće i džamije se nalazilo jedno ogromno drvo. Vojnici su mi naredili da se naslonim na drvo. Pet ili šest vojnika su me kundacima tukli. Od batiranja sam dobio masnice po cijelom tijelu. Nisam bio jedini koga su tukli. Pomirisali su mi ruke da osjete da li sam koristio oružje. Nakon toga smo odvedeni u džamiju.

Kod džamije su muškarci odvojeni od žena i djece i odvedeni unutra. To je bio prvi put da sam bio u toj džamiji. Komanda srpske vojske je bila u Domu zdravlja. U to vrijeme nisam znao što se dogodilo sa majkom i bratom. Čuo sam da su žene i djeca odvedeni autobusima i kamionima.

Komandant agresije na Kolobaru bio je Ljubiša SAVIĆ, zvani Mauzer. Bio je direktor rehabilitacionog centra u selu Dvorovi kod Bijeljine. Lično sam ga vidio. Nikad ga prije toga nisam vidio. Saznao sam mu ime dok je tukao jednog čovjeka. Čuo sam da ga njegovi ljudi zovu Mauzer. Mauzeru je bilo oko 35 godina, bio je visok 170 cm, srednje građe i upalih obraza. Sjećam se da je megafonom izdavao naredjenja ispred džamije. Izdavao je naredjenja da se zauzme područje oko bolnice i Meraja.

Kad smo ušli u džamiju, odmah smo morali sjesti na ćilim. Bilo je oko 120 do 150 pritvorenika koji su već bili unutra, većina njih iz Kolobare. Među njima je bilo i Srba i Hrvata. Pet do deset srpskih vojnika su nas sve vrijeme čuvali u džamiji. Bili su obučeni u SMB uniforme. Čuli smo pucanje ispred džamije. Dali su nam hranu, vodu i cigarete.

Kasnije je počelo mučenje. Optužili su nas da smo snajperisti i da ubijamo njihov narod. Svakih deset do petnaest minuta jedan ili dva pritvorenika su izvođeni na ispitivanje u podrumu Doma zdravlja. Čuo sam da su tamo bile dvije ili tri prostorije za ispitivanje gdje

HS LM 06/30/10

06779965

su pritvorenici iz džamije mučeni. Vojnici su pitali da li među nama ima Srba. Dva Srbina su istupila. Prepoznao sam ih, bili su to Goran i Zoran. Goran je bio moj školski drug. Ima dijete iz mješanog braka. Bio je zaposlen u opštini a kasnije u mjesnoj zajednici. Gledao sam kako se dobrovoljno prijavljuju u srpsku vojsku. Kasnije sam vidio Zorana u maskirnoj uniformi u vrijeme kada sam ja razmijenjen. Kasnije sam saznao i da mi je Zoran opljačkao kuću.

Ostatak ljudi iz džamije su bili Hrvati i Muslimani. Neki od pritvorenika su odvedeni na ispitivanja i nisu se vratili. Oni koji su se vratili u džamiju su imali krvave glave i stomake. Neki su imali gazu na glavi koja je prekrivala rane. Izgledalo je da vojnici tuku pritvorenike sa gazom više nego druge. Optuživali su ih da su ekstremisti. Zaključili smo da su zavoji nekakav znak vojnicima da tuku te zatvorenike. Rekli smo im da bace zavoje. Čuo sam da su tukli Abudrahmana TERZIĆA, Senada POLJU, Ahmeta HADŽIĆA, zvanog "Papa", "Sumija" FAZLIĆA, Ekrema TERZIĆA, Muhameda TERZIĆA, Medanovog sina i Suada HUSREFOVIĆA. Papa je na kraju ubijen u Domu zdravlja. Muhamed i Ekrem TERZIĆ su kasnije ubijeni.

Popodne istoga dana, 2. ili 3. maja, doveli su mog brata u džamiju. Nisam ga vidio otkad smo bili rastavljeni kod njegove kuće. Te noći su stražari došli i psovali nas balije. Među nama je bilo dječaka od 14 do 16 godina koje su isto vodili na ispitivanje. Bilo je logično da su dječaci davali imena vojnicima jer svaki put kad bi neko od ovih mladića bio ispitivan, vojnici su nakon toga dolazili i prozivali jednog ili dva pritvorenika da ide na ispitivanje.

Sljedećeg dana je jedna grupa četnika iz Bijeljine došla i prozvala Papu i mog brata. Četnici su ih optužili da su članovi SDA. Papa im je rekao da je on predsjednik mjesne zajednice. Čuo sam od brata da su odvedeni u Dom zdravlja, gdje su im vojnici zavezali ruke za radijatore i mučili ih pet ili šest dana. Jednom prilikom, moj brat je pokušao da spere krv sa Papinog lica, koji je bio u nesvesti i djelovao kao polumrtav. Kasnije je Muhamedu TERZIĆU naredeno da skoči na Papu koji je ležao na podu ali je on to odbio. Po onome što je moj brat rekao, on i Papa su bili u susjednim sobama. Četnik bi ušao u jednu sobu i ponudio jednom pritvoreniku cigaretu, a onda bi ušao u susjednu prostoriju i tukao drugog pritvorenika. Tri brata TERZIĆA su isto prozivana na ispitivanja.

Među vojnicima koji su ispitivali mog brata i Papu je bio Slobodan MITRIĆ. On je bio komšija mog brata i Pape i kapetan u JNA. Nosio je maskirnu uniformu i masku kad je razgovarao sa njima ali su mu prepoznali glas. On je rekao "Ovo nikad neće biti bosanska zemlja." MITRIĆA su čuli da izdaje naređenja.

Dvije godine prije borbi, MITRIĆ se preselio u Kolobaru iz Klanca. Bio je oženjen Muslimankom. Kasnije sam ga vidio u logoru Batković, kao oficira visokog ranga. MITRIĆU je bilo 40 do 43 godine, bio je visok 183 cm, srednje građe, tamne kose, tamnog lica i dosta zgodan. Uvijek je nosio tamne naočari. Imao sam utisak da je dosta sposoban. Bliski rođaci njegove žene su držali važne položaje u Brčkom i MITRIĆ je iskoristio njihov uticaj da pomogne svojoj karijeri.

Prva noć u džamiji je bila mirna. Sljedećeg dana su pritvorenici prozivani i mučeni. U međuvremenu su u džamiju doveli još mušaraca pritvorenika. Bilo je teško ocijeniti broj pritvorenika u džamiji, jer kako su stizali novi pritvorenici, drugi su odvođeni na ispitivanja. Enes TURKUŠIĆ je bio među skoro pristiglim.

HS LM 06/30/10

06779966

Jednom prilikom su me vojnici u SMB i maskirnim uniformama izveli iz džamije. Natjerali su me da hodam 200 metara ispred njih kao živi zid da ih zaštitim od snajpera. Koristili su me kao mamac da vide gdje se nalaze snajperi. Rekli su mi da će me ubiti ukoliko neko puca na nas. Jedan me je vojnik tukao kundakom puške. Na kraju ulice je bila kuća Kadre RAMIĆA. Kako smo se približili njegovoj kući, vidjeli smo ga kod ograde sa tanjirom poslastica za vojnike. Čuo sam kako kaže: "Vidim da ste zarobili Salijinog sina." Govorio je o meni. Izgledalo je da su mu vojnici vrlo dragi. Pored KADROVE kuće je bila manja kuća Vedada DŽUZELA. Naredili su mi da nogom provalim vrata jer su bila zaključana. Prvo su mene poslali unutra. Unutra je sve izgledalo u redu. Pucali su u televizor i druge predmete u kući. Nakon toga su me vratili u džamiju.

U toku druge noći u džamiji, Fikret zvani "Binto" je ustao i povikao: "Četnici nas poklaše!" Odmah su dvojica pritvorenika skočila kroz prozor džamije. Jedan je bio Enes TURKUŠIĆ a drugog su zvali "Mido". Mido je bilo oko 16 godina. Enes je pobjegao ali su ga uhvatili 15 dana kasnije i ubili. Mišu /kao u originalu/ su ubili na mjestu. Četnici su tukli Bintu jer je prouzrokovao nered. Binta je bio poznat kao hronični alkoholičar. Bio je oženjen Srpkinjom. Njegov 20-godišnji sin Jasko je navodno ubijen u Domu zdravlja. Njegov drugi sin Damir, zvani Dado i mladi od Jaska, se pridružio četnicima.

Trećeg dana su u džamiju došla dva ili tri ljekara koje je pratio Mauzer. Došli su da premjeste stare i bolesne na bezbjedno mjesto. Ja sam bio jedan od njih. Rekao sam im da imam slabo srce. Odveli su nas oko 50 autobusom do preduzeća Laser. Dok smo čekali autobus ispred džamije, vidio sam Ljubišu SAVIĆA kako komanduje napadom na Meraje i na područje oko bolnice. Vidio sam oko 50 Mauzerovih ljudi iza oklopnog vozila kako pucaju na Meraje. Čuo sam protupaljbu i vidio kako se Mauzerovi ljudi povlače iz napada. Čuo sam kako je Mauzer mučio Muslimana po imenu Zaim MUŠANOVIĆ. Zaim je rukovao civilnom radio stanicom i optužili su ga da je koristio radio da špijunira Srbe i predaje informacije Bosancima.

Kada smo stigli u Laser, stavili su nas u restoran preduzeća. Tamo sam proveo sljedeća tri dana. Prvog dana u Laseru su doveli žene i djecu iz Grčice. Rekli su im da ih premještaju iz Grčice iz bezbjednosnih razloga. Čuvali su nas lokalni Srbi iz Grčice u SMB uniformama. Nismo dobili mnogo hrane.

Ponekad bi lokalni Srbi donosili hranu za nas. Petnaestoro ljudi je moralo da dijeli veknu hljeba. Imali smo vode. Nikog nisu mučili.

Bilo je oko 50 pritvorenika iz džamije i 50 do 100 pritvorenika iz Grčice. Restoran je bio pun. Žene i djeca su stavljeni u prostoriju koja je bila pored restorana.

Jedne noći, oko dva ujutru, u restoran su ušla tri vojnika. Bilo je mračno u restoranu. Sjedio sam za stolom i spavao kada su ušli. Bili su jako bučni kada su ulazili. Bili su uniformama i nosili su palice. Nisam prepoznao nikog od vojnika ali sam kasnije u logoru Luka vidio jednog od vojnika po imenu Goran JELISIĆ. Goran je pročitao pet ili šest imena sa spiska. Mislim da je koristio baterijsku lampu da bi ih pročitao. Sjećam se da su prozvali Nedžada REJZOVIĆA zvanog Tane. Niko se nije javio. Onda su prozvali bilo koga sa prezimenom REJZOVIĆ. Rešad REJZOVIĆ se javio. Onda su ga pitali da li je u srodstvu sa Nedžadom REJZOVIĆEM. Rešad je rekao da nije. Rekli su mu da sjedne. Goran se šetao oko stolova. Udario je Envera REJZOVIĆA palicom. Goran je naređivao drugim vojnicima. Dok su čitali imena sa spiska, pročitali su i moje ime ali se ja nisam

HS LM 06/30/10

javio. Dva pritvorenika su se javila. Jedan od njih je bio Muzafer, bolničar u Domu zdravlja. Drugi je bio mesar po imenu Kemal. Gledao sam dok su vojnici tukli Muzafera SULEJMANOVIĆA i Kemala. Čuo sam udarce dok su ih tukli palicama. Tukli su ih oko pet minuta. Kemal i Muzafer su pali na pod. Nakon toga su ih vojnici izvukli iz restorana.

Dok je Goran bio u restoranu, otišao je u prostoriju gdje su bili žene i djeca. Čuo sam kao žene i djeca jauču. Žene su rekle drugim pritvorenicima da im Goran nije naudio.

Sljedećeg dana smo rekli lokalnim stražarima da spriječe druge vojnike da ulaze u restoran. Čuo sam da su stražari rekli drugim pritvorenicima da su Kemal i Muzafer ubijeni.

Muzaferu je bilo 50 do 56 godina, bio je visok, tamne kose i težak 80 do 90 kilograma. Poznavao sam ga najmanje 20 godina kao poznanika, ne kao bliskog prijatelja. Muzafer je imao brata Vasifa koji je posjedovao privatnu televizijsku stanicu i navodno sarađivao sa Srbima.

Kemalu je bilo oko 45 do 50 godina, bio je solidne građe, težak oko 100 kilograma, imao je prorjedeni svijetlo smeđu kosu i visoke zaliske.

Trećeg dana u Laseru, 9. maja, između 14,00 i 15,00 su nam rekli da ćemo biti prebačeni na neko drugo bezbjedno mjesto. Tri ili četiri autobusa su nas odvezli iz Lasera u Luku. Svi muškarci iz Lasera su odvedeni u Luku. Žene i djeca su ukrcani na odvojeni autobus ali nisu otišli u Luku. Ne znam gdje su odvedeni. Dva ili tri vojnika su se ukrcala na autobus kao pratioci. Vozač mog autobusa je bio bivši vozač u *Bimexu*.

Luka je pristanište na rijeci Savi. Bilo je četiri li pet hangara (skladišta) gdje je čuvana roba. Bila su jedna ogromna vrata koja su korištena kao ulaz u hangar. Hrvatska je bila s druge strane rijeke od hangara.

Bio sam jedan od posljednjih pritvorenika koji su sišli sa autobusa. Vozač me je prepoznao kada su nam se pogledi sreli i samo je slegnuo ramenima dok sam silazio iz autobusa. Stavljeni smo na lijevu stranu od ulaza u hangar. U hangaru je već bilo dvije stotine zatvorenika. Prepoznao sam zatvorenike iz džamije, za koje sam saznao da su odvedeni u kasarnu prije nego što su došli u Luku. Brat mi je bio među njima. Čuo sam i da su Papu stavili na kamion i zavezali, kao razapetog, i provezli kroz grad. Brat mi je rekao da su ga tukli zajedno sa Papom. Mislim da je moj brat uspio da preživi batinanje zato što je bio sportista i stoga u dobroj kondiciji. Bio sam u Luci sljedećih pet ili šest sati.

Dok smo sjedeli na podu, djevojka po imenu Monika je ušla u hangar. Bila je u maskirnoj uniformi. Nisam je poznavao. Drugi zatvorenici su mi rekli njeno ime. Čuo sam da je bila kćerka prostitutke Verice. Rekla je nešto kao da je ovo srpska zemlja i da mi nemamo šta da tražimo tu. Onda nas je psovala. U hangaru su bila tri ili četiri vojnika sa mitraljezima. Na vratima hangara je stajao vojnik koji je nosio kratku maskirnu košulju kroz koju se nazirala njegova mišićavost. Dok smo stajali na ulazu u hangar, rekao je: "Sjetićete se vi mene, ja sam srpski Adolf". Prepoznao sam ga iz preduzeća Laser kao onog koji je prozivao pritvorenike. Goran je nosio maskirnu uniformu. U toku šest sati koje sam proveo u Luci, Goran je često ulazio i izlazio iz hangara.

HS
LM
06/30/10

06779968

Goranu je bilo oko 25 godina, bio je atletski građen, imao je visoke zaliske, rijetku smeđu kosu, bio je visok 170 do 175 cm i težak oko 85 kilograma. Rekao je da mu je majka Hrvatica, a otac Albanac. Stekao sam utisak da je njegova funkcija u Luci bila da bude egzekutor. Nosio je debelu ogrlicu boje zlata. U to vrijeme je imao zavoj na podlaktici.

Ubrzo nakon što se predstavio, prozvao je dva brata iz Bijeljine. Ne sjećam se da li je pročitao njihova imena sa spiska ili je na njih pokazao prstom. Izveo je dva brata iz hangara. Vratio se u hangar nakon pet ili deset minuta i pozvao dvojicu drugih zatvorenika da izadu i da ih (tijela) prenesu do hrpe. Nakon što su se dva zatvorenika vratila u hangar, saznao sam da su prenijeli ta dva tijela do hrpe tijela. Ne sjećam se da sam čuo pucnje ili jauke nakon što su dva čovjeka iz Bijeljine izvedena iz hangara. Sjećam se da je Goran u futroli nosio ono što sam čuo da je pištolj "šorpion".

Kasnije su vojnici došli u hangar i počeli da prozivaju zatvorenike za koje je odlučeno da su nevini. Prozvano je oko pedeset do sedamdeset imena i ja sam bio među njima. Kako je čije ime prozivano, izlazili smo van hangara.

Napolju su stajali Đorđe RISTANIĆ i Dragiša, čijeg se prezimena ne sjećam. RISTANIĆU je bilo oko 30 godina. Bili su inspektori SUP-a. Dali su nam propusnice da izađemo iz Luke.

Dok smo čekali na propusnice, Jasminko ČUMUROVIĆ je izveden iz hangara i uveden u zgradu sa kancelarijama. Kada je Jasminko izašao iz kancelarijske zgrade, vidio sam krv na njegovoj šaci a ruka mu je visila kao da je iščašena. Goran JELISIĆ je izašao za Jasminkom iz kancelarije. Goran je hodao oko jedan metar iza Jasminka kako su išli sve dalje unutar kruga. Bio sam oko pet metara od njih. Dok su hodali, Goran je izvadio pištolj i pucao u Jasminka. Nakon što je Jasminko pao licem nadole, vidio sam kako drhti. Kad je Jasminko pao na zemlju, Goran je ponovo pucao u njega. Nisam čuo jake pucnjeve samo prigušen zvuk kao kada se pali šibica.

Nacrtao sam kartu i obilježio je sa Incident 1. Na karti je ucrtan Goranov položaj, Jasminkov i moj, u vrijeme kada je došlo do pucanja. Obilježio sam svoj položaj van hangara plavim slovom "S". Obilježio sam Goranov položaj zelenim slovom "G". Obilježio sam položaj Jasminkovog tijela crvenim slovom "J".

Goran je rekao dvojici zatvorenika da prenesu tijelo. Jedan od te dvojice, Cicin sin Faruk, molio je da ne nosi tijelo pa je neko to uradio umjesto njega. Gledao sam dvojicu zatvorenika kako odnose tijelo. Ne znam gdje su ga ostavili.

Pet ili deset minuta kasnije, "Ćita" je prozvan iz hangara i odveden u kancelariju. Radio je za Elektrodistribuciju. Nosio je sportske patike. Nekoliko minuta kasnije, Ćita je izašao iz kancelarije i Goran za njim. Na isti način kao što je pucao u Jasminka, Goran je pucao u Ćitu. Ćita je ubijen na istom dijelu gdje i Jasminko. Goran je pucao Ćitu u glavu na razdaljini od oko jedan metar. Nakon što je Ćita pao na zemlju, Goran je još jednom pucao u njega. Zatim su pozvana dva zatvorenika da premjeste tijelo i odnijeli su ga u istom pravcu gdje su i drugi odnijeli Jasminkovo tijelo.

Nacrtao sam kartu označenu kao Incident 2. Karta pokazuje Goranov, Ćitin i moj položaj u vrijeme kada je došlo do pucnjave. Obilježio sam svoj položaj plavim slovom "S".

HS LM 06/30/10

06779969

Obilježio sam Goranov položaj zelenim slovom "G". Obilježio sam položaj Ćitinog tijela crvenim slovom "Ć".

Nakon što smo dobili propusnice, rekli su nam da ćemo otići kućama u grupi. Veći dio grupe je bio iz Kolobare. Bilo je već 20,00 sati. Rekli su nam da požurimo jer se bližio policijski čas. Rekli su nam da će nas odvesti do naselja "S". Pitao sam Sakiba i njegovog brata da li hoće da idu sa mnom do stana moje majke. Četiri ili pet vojnika pratili su našu grupu do naselja "S". Na putu sam vidio dva ili tri vojnika iza svake kuće.

Kad smo stigli do stana, pobrinuli smo se za rane Abudrahmana TERZIĆA i Senada POLJE. Te rane su zadobili u toku ispitivanja, dok su bili u džamiji. Proveo sam oko dva mjeseca u stanu moje majke, od 9. maja do 13. jula. Dana 13. jula sam odveden u logor Batković.

Kada smo tada stigli do stana moje majke, dogovorili smo se da ćemo se kasnije vratiti našim domovima u Kolobari. Ipak, tri komšije su odlučile da odmah pođu. Ja sam riješio da ostanem i da se oporavim. Vratili su se oko dva sata nakon što su ostali otišli. Rekli su da je nemoguće doći do njihovih stanova. Htio sam da se u to uvjerim pa sam krenuo sa njima. Na putu smo vidjeli Slobodana MITRIĆA u kolima. Tražili smo da nam pomogne ali je odbio. Rekao je: "Pičkonje, čega se plašite?" Odlučili smo da se vratimo u stan moje majke nakon što smo vidjeli da je grad opljačkan i napušten.

Sadija ČAUŠEVIĆ je stanovala u stanu ispod moje majke. Iznad je stanovao Dragan sa Mišom. Mišin stan je bio oštećen. Mišo i Dragan su bili u uniformama SMB i nosili su automatsko oružje. Mišo je radio u Bimalu, prije rata i u toku rata. U to vrijeme nismo imali ni hrane ni vode u stanu. Dragan i Mišo su nam donosili hranu. Nekoliko puta bismo ponešto popili zajedno. Svaki put kada bi on malo popio, Mišo je plakao. Plakao je zbog onoga što se dogodilo među Srbima i ne-Srbima i zbog toga što se sve može dogoditi njegovom djetetu u budućnosti. Rekao nam je da je utovarao i istovarao tijela ljudi iz Kolobare, ali nam nije htio reći gdje su tijela odnešena. Tijela su odvezena hladnjačama *Bimexa*. Dolazio je da nas vidi svakog dana. Nije nam bilo dozvoljeno da idemo napolje. Sve stambene zgrade su zaključavane i policija je imala ključeve. Ranko ČEŠIĆ je bio zadužen za našu zgradu.

Sadija ČAUŠEVIĆ je bila nastavnica. Bila je jedan od Rankovih nastavnika. Jedne noći je ušao u njen stan sa još dvojicom i silovao je. Došla je kod nas sljedećeg dana i plakala. Vidjelo se da su je tukli. Rekla nam je da mora otići. Prethodne noći smo čuli kako Ranko viče i kako ona jauče i plače.

Ranko je kasnije došao da je traži. Kad je vidio da je nema, došao je u naš stan i rekao nam da mu kažemo gdje je otišla ili će nas ubiti. Nismo mu ništa rekli, otišao je i više se nije vratio.

Prije nego što su me odveli u Batković, zvali su me u *Bimex* na radnu obavezu. Žena po imenu Joka u maskirnoj uniformi je došla da pita da li bismo htjeli da radimo u *Bimexu*. Ona je prije rata radila u *Bimexu* i postala je direktorova sekretarica nakon što je rat počeo. Rekla je da će nas odvesti na farmu da hranimo stoku. Nismo išli da radimo.

Jedne večeri su došli vojnici, pokupili nas i odveli u Batković. Došli su noću sa baterijskim lampama, provjerili naša dokumenta, natjerali nas napolje gdje smo ušli u

HS LM 06/30/10

06779970

autobus. Ispitivali su me o metku koji je navodno nađen u stanu. Tukli su me kundacima i skoro sam se onesvijestio. Uspio sam da uđem u autobus. Odvezli su nas u kasarnu. Tamo su srpski vojnici rekli da će nas zaklati. Vidio sam i druge autobuse u kasarni. Vidio sam predsjednika opštine u kasarni. U Batković smo odvezeni kasnije u toku dana.

Kada smo stigli u Batković, čekali smo u autobusima ispred farme. Bila su dva ili tri autobusa sa zarobljenicima. Iskricali su nas iz autobusa u grupama od po deset. Srpski vojnici su stajali oko nas dok je nama naredeno da ispraznimo džepove. Vratili su nam novac i satove a zadržali sve drugo. Da bismo došli do ulaza u hangar, morali smo da obidemo tri strane zgrade. Morali smo da prođemo kroz kordon vojnika da bismo došli do ulaza u hangar udaljenog 40 do 50 metara. Mora da je bilo barem 30 vojnika, postavljenih na oko metar jedan od drugog, koji su nas tukli lancima i palicama. Zbog toga su neki zarobljenici imali otekla lica i polomljene kosti. Kada smo ušli u hangar, vidio sam oko hiljadu zarobljenika iz Brčkog, Luke, Brezovog Polja, Koraja i drugih mjesta koji su stigli prije nas. Nakon našeg dolaska bilo je oko hiljadu i šesto zarobljenika u hangaru.

Nakon što smo ušli, ušao je i komandir voda u hangar. Čuo sam da je bio nastavnik fizičkog u Loparima. Ne znam mu ime. Održao nam je predavanje. Rekao je da se smatramo "ratnim zarobljenicima". Rekao je da smo na srpskoj teritoriji i da nemamo nikakva prava.

Natrpali su nas u hangar kao sardine. Po komandi smo morali da legnemo ili ustanemo. Nismo smjeli da spavamo na leđima ili na stomaku, već samo postrance. Usred noći su dolazili da nam kažu da promjenimo stranu.

Natjerali su nas da obrijemo glave. Ako smo se obraćali srpskom vojniku, morali smo da mu kažemo: "Gospodine srpski vojniče, dozvolite da vam se obratim". Dok smo izgovarali ove riječi, morali smo da podignemo ruku iznad glave sa podignuta tri prsta na srpski način. Istovremeno smo morali da drugu ruku stavimo iza leđa i pognemo glavu ka zemlji. U toku šetnje smo morali da idemo sa oborenim glavama i rukama na leđima. Mogli smo da dobijemo vode ili koristimo klozet ali samo uz dozvolu. Dozvolili su nam da se krećemo u grupama po dvojica ili trojica. U toku prva dva mjeseca smo vrlo rijetko izlazili iz hangara. Spavali smo na betonskom podu.

Vojnici su mogli da ulaze u hangar kad hoće i da nam rade šta hoće. Tjerali su neke od nas da druge udaramo. Ako bi neki srpski vojnik bio ubijen na frontu, onda bi dolazili drugi i svetili se. Sve su nas tukli nasumice raznim predmetima. Naredili bi nam da kleknemo, oborimo glave, stavimo ruke iza leđa. Nikada nam nije dozvoljeno da sjedimo sa prekrštenim nogama na tradicionalan muslimanski način.

Neki su se vojnici isticali u mučenju. Najviše su tukli: Gligor, srpski vojnik iz okoline Goražda, Daco i dvojica drugih koji nisu bili stariji od 17 godina. Fikret PIKLIĆ, iz Brezovog Polja, Džemal zvani Pajzer iz Zenice su isto tukli zarobljenike. To su bili muslimanski zarobljenici koji su radili za Srbe. PIKLIĆ je mogao da radi što je htio. Mogao je da ide u Brezovo Polje. Kasnije je nosio srpsku uniformu.

Nakon dva mjeseca su nam dozvolili da donesemo slamu u hangar. Dok smo to radili, dvojica zarobljenika su pobjegla. Pet ili šest dana kasnije su uhvaćeni i tučeni. Ipak, od vremena kad su pobjegli do trenutka kad su uhvaćeni, nas su tukli pet ili šest puta dnevno zbog njihovog bjekstva.

HS LM 06/30/10

06779971

Morali smo da radimo na temperaturi od 40 stepeni. Zarobljenici su se onesvješćivali. Ljekar je bio tamo, ali nismo primili nikavu ljekarsku pomoć. Sjećam se da se jedan zarobljenik žalio na zubobolju. Ljekar je rekao da će zvati vojnike da mu izvade zub. Čuo sam za slučajeve gdje su zarobljenicima namjerno davani pogrešni lijekovi. Neki zarobljenici koji su imali pejs-mejkere su dobijali srčane udare. Sve što smo mogli za njih da uradimo je bilo da im damo vode.

Kada smo radili van logora, ništa nam nisu dali što bi nas zaštitilo od vegetacije. Jedan čovjek iz Brezovog Polja je ogrebao nogu i dobio infekciju. Vidjeli su se crvi unutar inficirane rane. Tražili smo pomoć za njega ali je nismo dobili. Umro je u užasnim bolovima. Mladić iz Brezovog Polja je umro od dijabetesa. Njegov otac je sve pokušao da dobije pomoć od ljekara i stražara ali mu oni nisu pomogli. Umro je na očevim rukama.

Kasnije je otvoren drugi logor za starije i one iz Brezovog Polja u drugom hangaru. Imali su ležajeve od slame. Prema njima su se bolje ponašali nego prema nama.

Klozet je bio rupa od pet metara u zemlji. Bilo je pet česmi za pranje. Sve vrijeme smo imali tri obroka dnevno. Jedan hljeb od 800 grama je dijeljen na 16 zarobljenika. Davali su nam nešto da namažemo na hljeb. Za ručak i večeru smo dobijali kupus preliven vrućom vodom. Svi obroci su bili bez soli, mislio sam da je to namjerno da prouzrokuje oštećenje mozga. Zarobljenici su postajali izbezumljeni i prodavali sve svoje vrijednosti vojnicima, uključujući nakit i satove za samo nekoliko vekni hljeba. Ja sam visok 190 centimetara i bio sam težak oko 80 kilograma prije nego što sam zarobljen, a imao sam 53 kilograma kada sam napustio Batković.

U to vrijeme, Međunarodni Crveni krst (MKCK) nije znao da je Batković koncentracioni logor. Došli su negdje u avgustu ili septembru. Kad je MKCK stigao, oni su nas registrovali i dali nam iskaznice. Svaki put kada su dolazili, oni su nas prozivali. Prvi put kada su nas upisali bili smo u grupama od po deset. U mojoj grupi je bilo osam zarobljenika i dva Srbina prerušena u zarobljenike. Tada sam prvi puta poslao poruku mojoj porodici. Svaki put kada je MKCK trebalo da nas posjeti, maloljetna djeca i stariji su odvođeni iz logora u obližnju šumu. MKCK nam je donosio ćebad, sapune, cipele, rukavice i kutije cigareta. Nakon što bi MKCK otišao, vojnici su dolazili i uzimali od nas šta god su htjeli. Vojnici su nam uzimali satove kad su htjeli.

Kasnije su nas vodili da skupljamo povrće na privatnim imanjima u Bijeljini. Radili smo od jutra do mraka kakvo god da je vrijeme bilo. Zavisili smo od tih imanja za obroke. Radio sam i u šećerani u Bijeljini. Morali smo da nosimo vreće za šta smo dobijali jedan obrok. Tamo sam se prvi put istuširao nakon četiri mjeseca u logoru.

U koncentracionom logoru su neki zarobljenici optuženi za ekstremizam. Izvodili su ih i svakodnevno tukli. Uvijek su bili krvavi. Među njima je bio i zarobljenik od 16 godina koga su optužili da je vadio oči srpskoj djeci. Tek kada je u logor došao jedan srpski major, žena, koja ga je prepoznala kao svog komšiju, batiranja su prestala. Ona je garantovala da je on nevin. Od tog trenutka su ga ostavili na miru. Ekstremisti su morali da idu na vojni sud u Doboju i uvijek su ih krili od MKCK. Jedne noći je nekoliko ovih zarobljenika izvedeno van logora i tučeno. Jedan profesor i jedan zlatar su umrli od batina. Iznijeli su ih iz hangara uvijene u ćebad kao da se ništa nije dogodilo.

AS LM 06/30/10

06779972

PIKLIĆ se isticao u mučenju zarobljenika. Poređao bi četvoricu ili petoricu zarobljenika sa rukama uz tijelo i tukao ih. PIKLIĆ je bio vlasnik restorana u Brezovom Polju. Bio je težak preko 120 kilograma i bio je prejak za nas. Tukao je zarobljenike gvozdanim stolicama i kamenjem po ledima. Kad je tukao zarobljenike, vojnici su to gledali i izgledalo je da uživaju. Četiri ili pet starijih zarobljenika je umrlo od posljedica izgladnjavanja i iznurenosti. Ne znam im imena.

Negdje u oktobu je ubijen Ekrem ČUDIĆ. Roden je u Brčkom. Ubijen je rafalom.

Razmjene zarobljenika su počele negdje u avgustu. Obično su odjednom razmjenjivane grupe od po pedeset do sto zarobljenika. Zarobljenicima je bilo dozvoljeno da ponesu svoje lične stvari ali su nas pretresali tražeći bilo kakve dnevnike ili bilješke.

Zarobljenike su tukli dan i noć. Televizija Novi Sad je došla da nas intervjuiše. Naravno, izabrali su zarobljenike koji su bili primorani da lažu.

Vidjelo se da su zarobljenici u teškom psihološkom stanju i da su neki od njih imali samoubilačke tendencije jer su skakali na ogradu znajući da će pucati u njih.

Ako su članovi porodice bili zajedno, na primjer otac i sin, nudili su im da puste oca ali da sin ostane, znajući da otac ne bi otišao bez sina. Svaki put kada je bila razmjena, pitali su zarobljenike da li hoće da idu u okupirano Brčko ili na slobodnu bosansku teritoriju. Čuo sam za advokata po imenu VATIĆ koji je otišao u Brčko i bio ubijen. Većina zarobljenika je odlučila da ide na slobodnu teritoriju Brčkog. Naravno, plašili smo se da to priznamo logorskom osoblju.

Sto pedeset ljudi je razmijenjeno 24. novembra 1992. Ja sam bio među njima.

Oko 2. ili 3. maja 1992, majku su mi izbacili iz kamiona. Žena iz komšiluka je bila očevidac incidenta. Majka mi je umrla od povreda.

Sjećam se da je MILUTINOVIĆ kratko vrijeme bio komandant kasarne.

Dao sam primjerak svoje iskaznice MKCK.

Inicijali: HS

HS

LM

06/30/10

06779973

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na području bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: Sakib HUSREFOVIĆ

Datum: 27. maj 1995.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Melita MURKO, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na području bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na bosanski jezik.
- 2) Sakib HUSREFOVIĆ mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela sa engleskog na bosanski jezik u prisustvu Sakiba HUSREFOVIĆA koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prevod ove izjave.
- 4) Sakib HUSREFOVIĆ je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mjestu.

Datum: 27. maj 1995.

Potpis: Melita MURKO

HS
LM
06/30/10